

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Regionális Fejlesztési Bizottság

2009/2243(INI)

26.2.2010

JELENTÉSTERVEZET

az Európai Regionális Fejlesztési Alapról szóló 1080/2006/EK rendeletben és a hetedik kutatási és fejlesztési keretprogramban kutatási és innovációs célokra előirányzott pénzeszközök közötti szinergiáknak a városokban és a régiókban, valamint a tagállamokban és az Unióban történő megvalósításáról (2009/2243(INI))

Regionális Fejlesztési Bizottság

Előadó: Lambert van Nistelrooij

A vélemény előadója (*):

Jorgo Chatzimarkakis, Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság

(*): Társbizottsági eljárás – az eljárási szabályzat 50. cikke

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	9

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az Európai Regionális Fejlesztési Alapról szóló 1080/2006/EK rendeletben és a hetedik kutatási és fejlesztési keretprogramban kutatási és innovációs célokra előirányzott támogatások közötti szinergiáknak a városokban és a régiókban, valamint a tagállamokban és az Unióban történő megvalósításáról (2009/2243(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, és különösen annak XVII., XVIII. és XIX. címére,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló, 2006. július 11-i 1083/2006/EK tanácsi rendeletre¹,
- tekintettel a kohézióra vonatkozó közösségi stratégiai iránymutatásokról szóló, 2006. október 6-i 2006/702/EK tanácsi határozatra²,
- tekintettel az Európai Közösség kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramjáról (2007–2013) szóló, 2006. december 18-i 1982/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozatra³,
- tekintettel a versenyképességi és innovációs keretprogram (2007–2013) létrehozásáról szóló, 2006. október 24-i 1639/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozatra⁴,
- tekintettel a jövőbeli regionális politikának az EU innovációs képességéhez való hozzájárulásáról szóló, 2007. május 10-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel „Az ismeretek átültetése a gyakorlatba: széles körű innovációs stratégia az EU számára” című, 2007. május 24-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel a területi kohéziót és a kohéziós politika jövőbeli reformját érintő vita állásáról szóló zöld könyvvel kapcsolatos 2009. március 24-i állásfoglalására⁷,
- tekintettel a regionális politika terén alkalmazott bevált gyakorlatokról és a strukturális alapok felhasználásának akadályairól szóló, 2009. március 24-i állásfoglalására⁸,
- tekintettel „A strukturális alapokról szóló rendelet végrehajtásáról (2007–2013): a nemzeti kohéziós stratégiákról és az operatív programokról folytatott tárgyalások eredményei”

¹ HL L 210., 2006.7.31., 25–78. o.

² HL L 291., 2006.10.21., 11–32. o.

³ HL L 412., 2006.12.30., 1–43. o.

⁴ HL L 310., 2006.11.9., 15–40. o.

⁵ Elfogadott szövegek, P6_TA(2007)0184.

⁶ Elfogadott szövegek, P6_TA(2007)0212.

⁷ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0163.

⁸ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0156.

című, 2009. március 24-i állásfoglalására⁹,

- tekintettel az Európai Parlament által közzétett, „Szinergiák az EU hetedik kutatási keretprogramja, a versenyképességi és innovációs keretprogram és a strukturális alapok között” című tanulmányra,
- tekintettel az Európai Parlament által közzétett, „Az európai kutatási és fejlesztési, valamint innovációs politikák területi szinten történő érvényesítésének lehetővé tétele érdekében” című tanulmányra,
- tekintettel az Európai Parlament által közzétett, „A strukturális alapokból az innovációhoz nyújtott támogatás – a végrehajtással kapcsolatos, a 2007–2013 közötti és az azt követő időszakra vonatkozó kihívások” című tanulmányra,
- tekintettel a „Versenyképes régiók: kutatás és innováció – Hozzájárulás a gazdasági növekedés felgyorsításához, a munkahelyek számának növeléséhez és minőségének javításához” című, 2007. augusztus 16-i bizottsági közleményre (COM(2007)0474),
- tekintettel „A tagállamok és a régiók az EU kohéziós politikája segítségével valósítják meg a növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni stratégiát 2007 és 2013 között” című, 2007. december 11-i bizottsági közleményre (COM(2007)0798),
- tekintettel a 2007–2013-as programozási időszakra vonatkozó kohéziós politikai stratégiákról és programokról folytatott tárgyalások eredményeiről szóló, 2008. május 14-i bizottsági közleményre (COM(2008)0301),
- tekintettel a „20. éves jelentés a strukturális alapok végrehajtásáról (2008)” című, 2009. december 21-i bizottsági jelentésére (COM(2009)0617 végleges/2),
- tekintettel a Bizottság szolgálatainak „A kohéziós politikán keresztül innovációt megvalósító régiók” című, 2007. november 14-i munkadokumentumára (SEC(2007)1547),
- tekintettel a „Konzultáció a jövőbeni »EU 2020« stratégiáról” című, 2009. november 24-i bizottsági munkadokumentumra (COM(2009)0647),
- tekintettel a Bizottságnak az „Ötödik helyzetjelentés a gazdasági és társadalmi kohézióról – Növekedésben a régiók, növekedésben Európa” című, 2008. június 19-i helyzetjelentésére (COM(2008)0371) (Ötödik helyzetjelentés),
- tekintettel a Bizottságnak a „Hatodik helyzetjelentés a gazdasági és társadalmi kohézióról – Kreatív és innovatív régiók” című, 2009. június 25-i helyzetjelentésére (COM(2009)0295) (Hatodik helyzetjelentés),
- tekintettel a Tudományos és Műszaki Kutatási Bizottságnak (Crest) „A nemzeti programok és a 2006. évi helyzetjelentések alapján a kutatási és fejlesztési politikákra vonatkozó tanulságok” című jelentéssel kapcsolatos, 2006. december 4-i feljegyzésére (CREST1211/06),

⁹ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0165.

- tekintettel a Bizottságnak a „Versenyképes régiók: kutatás és innováció – Gyakorlati útmutató a kutatás és az innováció uniós finanszírozási lehetőségeihez” című útmutatójára,
 - tekintettel a Kutatási Infrastruktúrák Európai Stratégiai Fórumának „A kutatási infrastruktúrák európai útterve, 2006. évi jelentés” című jelentésére,
 - tekintettel a Bizottság kérésére készített, „A megreformált kohéziós politika menetrendje” című független jelentésre (Fabrizio Barca jelentés) (2009),
 - tekintettel eljárási szabályzata 48. cikkére,
 - tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság jelentésére, valamint az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság véleményére (A7-0000/2010),
- A. mivel a megújult lisszaboni stratégia kiemelt jelentőséget tulajdonít a kutatásnak és az innovációnak a kihívások – például az éghajlatváltozás és a növekvő globális verseny – megoldása érdekében; mivel a válság utáni időszakban a növekedés és a munkahelyteremtés kutatás és innováció által történő ösztönzése minden eddiginél fontosabbá vált, és ez a javasolt EU 2020 stratégia elsőszámú célja,
- B. mivel a kutatás és az innováció európai támogatása elsősorban a kutatási, innovációs és kohéziós politikán keresztül valósul meg, ennek legfontosabb eszközei közé tartoznak a strukturális alapok, a hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogram (FP7), valamint a versenyképességi és innovációs keretprogram (CIP),
- C. mivel a kohéziós politika az európai integrációs folyamat egyik lényeges pillére, valamint a legsikeresebb uniós politikák közé tartozik, előmozdítja az egyre növekvő regionális eltérések közötti konvergenciát, valamint ösztönzi a növekedést és a foglalkoztatást,
- D. mivel a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó, a kohézióról szóló második közösségi stratégiai iránymutatás megemlíti a növekedést szolgáló tudás és innováció fejlesztését, következésképpen a teljes juttatás 25%-át előirányozták a költségvetésben,
- E. mivel napjaink kihívásainak összetettsége integrált politikai eszközrendszerrel tesz szükségessé; az eszközök közötti szinergia döntő fontosságú ahhoz, hogy ezek az eszközök egymást erősítsék, valamint támogassák a kutatási és innovációs projektek fenntartható végrehajtását, ami a régiókban konkrét termékalképzések formájában biztosítja a kutatási eredmények értékének hatékonyabb megvalósulását,
- F. mivel az említett eszközrendszer bizonyos elemei, például az azonos időtartam és a lisszaboni menetrenddel való összhang lehetővé teszi a szinergiákat, továbbra is vannak azonban lényeges különbségek, például az eltérő jogalap, a tematikus kontra területi hangsúly, valamint a megosztott és centralizált irányítás,

A kutatási és innovációs célokat megvalósító kohéziós politika

1. méltányolja, hogy a 2007–2013-as időszakra a teljes pénzügyi előirányzatból valamennyi tagállam jelentős összeget szánt a kutatásra és fejlesztésre, az innovációra, valamint a

tudásalapú gazdaság kialakítására, aminek következtében 246 nemzeti, illetve regionális operatív programra került sor, amelyek keretében körülbelül 86 milliárd eurót irányoztak elő a kutatásra és az innovációra;

2. várja a Bizottságnak az általános rendelet 30. cikkének (2) bekezdésében említett stratégiai jelentését; úgy gondolja, hogy a jelentés átfogó áttekintést fog adni arról, hogy a tagállamok milyen teljesítményt érnek el a 2007–2009-es időszakra vonatkozó célkitűzések végrehajtása során, továbbá a kohéziós politika jövőbeni kilátásaival kapcsolatos vita alapját képezi majd;
3. megismétli, hogy az EU-ban az egyes politikák tekintetében a többszintű irányítás integrált megközelítésére van szükség; hangsúlyozza, hogy egy működő többszintű integrált irányítási rendszer a forráselkülönítéssel kapcsolatos célkitűzések eredményes meghatározásának és végrehajtásának előfeltétele;

A strukturális alapok, a hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogram (FP7), valamint a versenyképességi és innovációs keretprogram (CIP) közötti szinergiák

4. elismeri, hogy a 2007–2013-as időszakra vonatkozó forráselkülönítési rendelkezések révén a kohéziós politika jobban szolgálja a kutatási és innovációs politikákkal való szinergiák megteremtését, ugyanakkor a hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogramon, valamint a versenyképességi és innovációs keretprogramon belül a területi dimenzió egyre fontosabbá vált; felhív arra, hogy meg kell fontolni egy feszebb forráselkülönítési mechanizmus kialakítását, amely erőteljesebb tematikus hangsúllyal rendelkezik, lehetővé téve ezáltal az új kihívásokra adandó megfelelő politikai reakciókat;
5. sajnálatosnak tartja, hogy a finanszírozással kapcsolatos szinergiák kialakítására vonatkozó, meglévő lehetőségek még mindig nem ismertek eléggé; felhívja a régiókat és a tagállamokat, hogy fokozzák a kommunikáció javítására irányuló erőfeszítéseiket;
6. tudomásul veszi a kombinált finanszírozás meglévő lehetőségeit; hangsúlyozza azonban, hogy nincs lehetőség a strukturális alapok és a keretprogramok közötti vegyes finanszírozásra; kiemeli, hogy lehetőség van az eszközök kombinálására a kiegészítő, de különálló tevékenységek – például kutatási infrastruktúrák létrehozása –, illetve a kapcsolódó projektek egymást követő részei – például egy új kutatási elképzelés kidolgozása és nyomon követése, valamint az ugyanazon hálózaton vagy klaszteren belüli projektek – finanszírozása esetében;
7. hangsúlyozza, hogy a szinergia túllép a kiegészítő projektfinanszírozáson; úgy gondolja, hogy a kapacitásépítés, a hálózatépítés és a tudásátadás a szinergia lényeges formáját képezi, és megjegyzi, hogy valamennyi eszköz lehetőségeket biztosít az ilyen cserékhez;
8. hangsúlyozza, hogy eredményes modelleket kell támogatni és alkalmazni a tudásháromszögben, a vállalkozások, a kutatóközpontok, az egyetemek és a hatóságok közötti kapcsolatokban; kiemeli, hogy a regionális klaszterek lehetőségeket rejtenek magukban a regionális versenyképesség mobilizálása terén, és örvendetesnek tartja a klaszterek fejlesztésének a versenyképességi és innovációs keretprogramba, valamint a hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogramba való beépítését („Tudásalapú régiók” cselekvés az FP7-en belül); megjegyzi, hogy az ismeretek regionális klasztereken

belüli cseréjét a strukturális alapok is előmozdíthatják;

9. kiemeli a politikai eszközök közötti szinergiákkal kapcsolatos bevált gyakorlatok elemzésének, megosztásának és integrálásának jelentőségét; ezzel kapcsolatban üdvözlí a Bizottság által a minisztériumok közötti együttműködés fejlesztése érdekében tett erőfeszítéseket;
10. elégedettséggel veszi tudomásul a „Gyakorlati útmutató a kutatás és az innováció uniós finanszírozási lehetőségeihez” című dokumentum létrehozását; javasolja, hogy a jövőben az ilyen iránymutatásokat közvetlenül a jogszabályi keret hatálybalépését követően bocsássák rendelkezésre; várja a Bizottság szolgálatainak munkadokumentumát, amely tartalmazza a szinergiák gyakorlati példáit;
11. ösztönzi a Bizottságot, hogy folytassa a szinergia fokozására irányuló tevékenységeit, valamint tájékoztassa az Európai Parlamentet azok alakulásáról, különösen az EU, valamint a nemzeti és regionális szervek közötti vertikális együttműködés helyzetéről;

A következő programozási időszakra vonatkozó ajánlások

12. öröndetesnek tartja, hogy az EU 2020 stratégiatervezet hangsúlyt helyez a politikák közötti interdependenciára, a politikai integráció jelentőségére valamint arra, hogy a közpolitikák tervezése és végrehajtása során nagyobb mértékű szinergiákra és szorosabb partnerségre van szükség; felszólít arra, hogy figyelembe kell venni a régiók által kifejezett azon igényt, hogy a három politikai területen átfogóbb keret jöjjön létre;
13. úgy gondolja, hogy egy erőteljes és megfelelően finanszírozott politika az EU 2020 stratégia céljai elérésének, valamint a társadalmi, gazdasági és területi kohézió megteremtésének előfeltétele;
14. emlékeztet arra, hogy a területi kohézió horizontális jellegű, ennél fogva az uniós politikáknak elő kell segíteniük ennek megvalósítását; megismétli, hogy ez a koncepció nem korlátozódik a regionális politika hatásaira, hanem a többi uniós politikával való összhangra is hangsúlyt helyez;
15. kiemeli, hogy területi alapú politikákra van szükség, és úgy gondolja, hogy a régióknak az intelligens és zöld technológiákra irányuló szakosodást kell követniük az uniós célkitűzéseken és saját szükségleteiken alapuló néhány innovációs prioritás meghatározása révén, valamint e meghatározott prioritásokra kell összpontosítani az előirányzott uniós forrásokat;
16. rámutat arra, hogy a transznacionális együttműködés képezi a hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogram, valamint a versenyképességi és innovációs keretprogram lényegét, továbbá hogy a területi együttműködés (transznacionális, régióközi és határokon átnyúló programok révén) a strukturális alapokban érvényesül; felhívja a Bizottságot, hogy a jövőben erősítse meg az európai területi együttműködés célkitűzését;
17. elismeri, hogy mind a megosztott, mind a központi irányítás speciális szabályokat tesz szükségessé, kiemeli azonban, hogy harmonizálni kell a különböző eszközökre irányadó

szabályokat; felhívja a Bizottságot, hogy e célból – a tagállamok és régiók megosztott irányítás szerinti hatáskörének sérelme nélkül – tárja fel a lehetőségeket;

18. megismétli felhívását a Bizottság felé, hogy dolgozzon ki konkrét értékelési kritériumokat az innovatív projektek értékeléséhez, és hogy mérlegelje jövőbeni szabályozási ösztönzők javaslatát az innovációs intézkedések végrehajtására vonatkozóan;

19. hangsúlyozza az azon politikák és programok végrehajtása során nyújtandó nagyobb mértékű támogatás jelentőségét, amelyek fokozzák a kutatási és fejlesztési infrastruktúrák – innováció – munkahely-teremtés láncolaton belüli szinergiát;

◦

◦ ◦

20. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

Háttér

Minden parlamenti bizottság kidolgozhat végrehajtási jelentést, amely az uniós jogszabályoknak a nemzeti jogba történő átültetéséről, valamint e jogszabályok tagállami végrehajtásáról szól.

A kohéziós politika esetében a jogalkotási keret közvetlenül alkalmazandó rendeletekből áll. Ezek végrehajtási intézkedéseire egy bizottsági rendelet és több bizottsági határozat vonatkozik, amelyeket nem nyújtanak be a Parlamenthez.

A Regionális Fejlesztési Bizottságnak az az álláspontja, hogy a kohéziós politika jövőjével kapcsolatban kibontakozó vita keretében a végrehajtásról szóló jelentésnek meg kell vizsgálnia, hogy a tagállamok megfelelően alkalmazzák-e a jogszabályokat.

A jelentés hatóköre

A saját kezdeményezésű jelentésnek két célja van: először, annak megvizsgálása, hogy a közösségi stratégiai iránymutatások (2007–2013), és különösen az 1.2. iránymutatás (a növekedést szolgáló tudás és innováció fejlesztése) indikatív keretét hogyan követték a tagállamok és régiók a nemzeti stratégiai referenciakeretükben és operatív programjaikban. Másodszor, a jelentés megvizsgálja a kohéziós, a kutatási és innovációs politika, valamint az ezekhez kapcsolódó eszközök (a strukturális alapok, a hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogram, valamint a versenyképességi és innovációs keretprogram) között meglévő szinergiákat.

Megjegyzendő, hogy a jelentés hatóköre korlátozott, mivel 2010 elején készült, még a Bizottság stratégiai jelentésének közzététele előtt.

Ösztönző erő

Az uniós, nemzeti és regionális finanszírozási programok esetében előfordul, hogy koordinálatlanok maradnak. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy az uniós kohéziós politika és a kutatás-fejlesztési, valamint innovációs politikák ugyanazt a célt szolgálják: az Európai Unió előtt álló komoly kihívások kezelése, valamint a gazdasági növekedésen, a társadalmi felelősségvállaláson és a fenntartható fejlődésen alapuló uniós modell támogatása. A fenntartható gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés előmozdítása egyre inkább a regionális gazdaságok innovációs képességétől függ, és ez a tényező a gazdasági világválság összefüggésében egyre fontosabbá vált, amit az európai gazdasági fellendülés tervében a kohéziós politikának juttatott szerep is megerősített. Egyértelmű, hogy európai szinten a versenyképességet és az innovációt erősítő politikákra égetően szükség van a szerkezetátalakítás és a beruházások felgyorsítása, valamint az új üzleti lehetőségek megteremtése érdekében.

A Parlamentnek ezenkívül ismertetnie kell álláspontját a kohéziós politika jövőjéről szóló

megbeszéléseken. A Parlamentnek értékelések alapján meg kell vitatnia, hogy milyen fejlődésre van lehetőség.

A kutatási és innovációs célokat megvalósító kohéziós politika

A jelenlegi programozási időszak legelejétől kezdve a kohéziós politika három prioritásra helyezi a hangsúlyt: ezek egyike az innováció és a vállalkozói szellem, valamint a tudásalapú gazdaság növekedésének ösztönzése kutatási és innovációs kapacitásokkal, ideértve az új információs és kommunikációs technológiákat.

A kutatás-fejlesztés és az innováció segíthet az Európai Uniónak növekedési céljai megvalósításában. A kohéziós politika ezért irányul elsősorban az EU hosszú távú versenyképességét erősítő beruházásokra, mint például a vállalkozói szellemmel, a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáféréssel, a humán tőkével, az IKT-val, a zöld technológiákkal és az energiahatékonysággal kapcsolatos beruházásokra. Következésképpen 2007 és 2013 között az EU kohéziós politikája az előző programozási időszakhoz képest megháromszorozta a kutatás-fejlesztésre és az innovációra szánt forrásait, több mint 85 milliárd eurót (a teljes összeg közel 25%-át) előirányozva e kiadási kategóriákra, többek között az innovatív intézkedésekre és a kísérletekre. Ezt az összeget a következőképpen osztották fel:

- **a szűkebb értelemben vett kutatás-fejlesztésre és innovációra** 50,5 milliárd eurót juttattak,
- **a vállalkozói szellem** ösztönzésére 8,3 milliárd eurót,
- az innovatív **információs és kommunikációs technológiákra** 13,2 milliárd eurót az IKT keresleti oldalának támogatása érdekében,
- **a humán tőkére** 14,5 milliárd eurót.

A 246 nemzeti, illetve regionális operatív program végrehajtásának hatékony elemzésére – amelyen belül az innováció fontos tényezőnek számít – valójában csak akkor lesz lehetőség, amint az Európai Bizottság közzéteszi a „Stratégiai jelentés: a kohézióval kapcsolatos uniós vita előmozdítása” című dokumentumot (erre nagy valószínűséggel 2010 áprilisában kerül sor).

E stratégiai jelentés – amelynek a 27 tagállam stratégiai jelentése alapján történő összeállítását az általános rendelet 30. cikke írja elő – első ízben nyújt áttekintést az országok és a régiók által a 2007–2009-es időszakra vonatkozóan elfogadott célkitűzések, többek között a magas szintű uniós célok tekintetében elért előrehaladásról, a jelenlegi válságnak a kohéziós politikával kapcsolatos programok végrehajtására gyakorolt hatásáról, és konkrét keretet fog biztosítani a kohéziós politika jövőjéről szóló vitához. A jelentés a tagállamokban alkalmazott helyes gyakorlatok példáit is meg fogja határozni.

A strukturális alapok, a hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogram (FP7), valamint a versenyképességi és innovációs keretprogram (CIP) közötti szinergiák

Azon kihívások, amelyekkel az EU napjainkban szembenéz, integrált politikai

eszközrendszernek tesznek szükségessé az egyes politikák hatásának fokozásához és a rendelkezésre álló források hatékony felhasználásának javításához. A közösségi stratégiai iránymutatások megerősítik, hogy a kohéziós politika és a keretprogramok közötti szinergia alapvető fontosságú, valamint hozzáteszik, hogy ebben az összefüggésben a kohéziós politikának két szerepet kell betöltenie: a regionális innovációs stratégiák és cselekvési tervek végrehajtásának elősegítése; és hozzájárulás az innovációs és kutatási kapacitás megerősítéséhez ezekben a régiókban.

A kohéziós, kutatási és fejlesztési politika jelenlegi eszközrendszerének vizsgálata alapján levont általános következtetésként meg kell jegyezni, hogy bizonyos tényezők, például az azonos időtartam és a lisszaboni menetrenddel való összhang lehetővé teszi a szinergiákat. Továbbra is vannak azonban lényeges különbségek, például az eltérő jogalap, valamint a különböző közigazgatási szinteknek és hatóságoknak a végrehajtás folyamatában való részvétele. E különbségek megnehezítik, hogy a kedvezményezettek tájékozottak legyenek a különféle finanszírozási lehetőségekkel kapcsolatban. Ebben a tekintetben szükség lenne annak biztosítására, hogy a hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogram (FP7), a versenyképességi és innovációs keretprogram (CIP), valamint a strukturális alapok kezelésében részt vevő szervek értesüljenek az említett eszközök által nyújtott lehetőségekről.

Bár a politikák közötti szinergiák meghaladják a kiegészítő projektfinanszírozást, fontos megismerni a meglévő eszközök összekapcsolásának lehetőségeit. Ezzel kapcsolatban az előadó örömdetesnek tartja a „Gyakorlati útmutató a kutatás és az innováció uniós finanszírozási lehetőségeihez” című dokumentum létrehozását. Ez az útmutató tartalmaz néhány érdekes példát a különböző eszközök kombinálása terén.

Az általános rendelet 54. cikkének (5) bekezdése szerint az alapokból finanszírozott kiadások nem részesülhetnek más közösségi eszközből további társfinanszírozásban, tehát tilos a vegyes finanszírozás. Ugyanakkor a következők támogatása érdekében az eszközök kombinálhatók: kiegészítő, de különálló tevékenységek (pl. nagyobb kutatási infrastruktúrák létrehozása, ahol az előkészítő szakaszt a hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogram, az építési munkákat pedig a strukturális alapok fedezik), a kapcsolódó projektek egymást követő részei (pl. a technológiafejlesztés időben elválasztható, különböző szakaszai: alapkutatás, alkalmazott kutatás, demonstráció vagy a piaci bevezetéssel kapcsolatos kísérleti fejlesztés), illetve az ugyanazon hálózaton/klaszteren belüli projektek.

Végezetül meg kell jegyeznünk, hogy az iránymutatások kidolgozása mellett regionális, nemzeti és uniós szinten fokozni kell és össze kell hangolni az erőfeszítéseket a kommunikáció javítása és a bevált gyakorlatoknak az illetékes szerveken (minisztériumok, főigazgatóságok) belüli és a potenciális kedvezményezettekkel való megosztása érdekében.

Az előadó észrevételei és elsődleges ajánlásai

Az előadó ajánlásai egyrészt a stratégiai célokra, másrészt a kohéziós, kutatási és innovációs politika közötti szinergia növelésére irányuló konkrét célkitűzésekre és tevékenységekre helyezik a hangsúlyt.

A pénzügyi keret közelgő felülvizsgálata és a kohéziós politika jövőjével kapcsolatban

kibontakozó vita során a Bizottság által előterjesztett EU 2020 stratégia tervezete rendkívül jelentősnek bizonyult. A javasolt EU 2020 stratégiáról nem készült részletes elemzés, az előadó csak utalt a jelenlegi végrehajtási jelentés hatóköre tekintetében fontos szempontokra. Pozitívumként értékelhető, hogy a tervezet hangsúlyt helyez a politikák közötti interdependenciára, valamint arra, hogy nagyobb mértékű szinergiákra és szilárdabb partnerségre van szükség a közpolitikák tervezése és végrehajtása során. Fontos megjegyezni, hogy a politikák hatékonyabb összehangolásának szükségességét több európai régió, regionális szereplő is egyértelműen megfogalmazta.

Az előadónak az a véleménye, hogy a regionális politika – a korábbiakhoz hasonlóan – jelentősen hozzájárul az EU következő központi kihívásainak megoldásához: a régiók közötti strukturális egyenlőtlenségek csökkentése, az EU versenyképességének növelése, a gazdasági világválság hatásainak ellensúlyozása, a demográfiai változások, illetve az éghajlatváltozás hatásának mérséklése. Az említett okok miatt egy erőteljes és megfelelően finanszírozott politika az EU 2020-as céljai elérésének, valamint a társadalmi, gazdasági és területi kohézió célkitűzései előmozdításának előfeltétele.

Anélkül, hogy e jelentés keretében indítványozná a területi kohézió fogalmának meghatározását, illetve az azzal kapcsolatos vita elindítását, az előadó kiemeli, hogy a jelentés a számottevő területi hatást kifejtő politikák összehangolását is célul tűzi ki a regionális lehetőségek teljes mértékű kiaknázása és gyakorlati hatásuk növelése érdekében. Ezért a „koncentráció, együttműködés, kapcsolat”, azaz a területi kohézió koordinátaiban rejlő lehetőséget figyelembe kell venni és ki kell aknázni az Európai Unión belüli kiegyensúlyozottabb, fenntartható területfejlesztés megvalósítására irányuló törekvésekben.

Ami a konkrétabb intézkedéseket és tevékenységeket illeti – a jogszabályi keret egyszerűsítésének összefüggésében is –, javaslat született arra vonatkozóan, hogy a Bizottságnak fel kell kutatnia a különböző eszközökre irányadó szabályok harmonizációjának módjait. A távozó biztos, Pawel Samecki útmutató dokumentumában utalt erre a hozzáadottérték-adóra és földvásárlásra vonatkozó szabályok harmonizációjával kapcsolatban.

Az Európai Parlament a regionális politika terén alkalmazott bevált gyakorlatokról és a strukturális alapok felhasználásának akadályairól szóló állásfoglalásában már felhívott az innovációs projektek értékelésére vonatkozó konkrét értékelési kritériumok kidolgozására, tekintettel a nagyobb kockázatra, tehát az említett tevékenységek meghiúsulásának nagyobb arányára. A kohéziós politika jövőbeni jogszabályi keretében további szabályozási ösztönzőket lehetne bevezetni a kutatás és az innováció előmozdítása céljából. Az előadó arra számít, hogy a Bizottság javaslatokat fog előterjeszteni ezzel kapcsolatban.

Végezetül annak kiemelésével, hogy a hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogramon, valamint a versenyképességi és innovációs keretprogramon belül a transznacionális együttműködés normának tekintendő, továbbá hogy a kohéziós politikában érvényesül a transznacionális, a nemzetközi és a határokon átnyúló együttműködés, az előadó indítványozza, hogy a jövőben vegyék figyelembe az európai területi együttműködés jelentőségének növelését, külön figyelmet fordítva az innovációval és a kutatással kapcsolatos tevékenységekre. Jelenleg e célkitűzéshez korlátozott anyagi források biztosítottak, ennél fogva csak az „enyhe” beavatkozások finanszírozhatók. Mindazonáltal az érintett új

kezdeményezések, például a „Régiók a gazdasági változásért”, bevezetésre kerültek annak érdekében, hogy lehetővé váljon az innovatív elképzeléseknek a regionális politikai programokban történő gyors elterjedése és vizsgálata.